

49014 - Bayram'ın hükümleri ve sünnetleri

Soru

Bayram gününe özel hükümler ve bayramda yapılması gereken sünnetler nelerdir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: Ramazan ayının son gününde, güneş batımından itibaren bayram gününde imam namaza duruncaya kadar tekbir getirmek sünnettir:

Tekbir getirmenin şekli ise şöyledir: Allahu ekber Allahu ekber, Lailehe illallah, Allahu ekber Allahu ekber, ve lillahil hamd. Veya üç defa tekbir getirilir: Allahu ekber Allahu ekber Allahu ekber, Lailehe illallah, Allahu ekber Allahu ekber, ve lillahil hamd. Bunların hepsi caizdir.

Bu tekbirler; çarşıda, mescitte veya evde sesli olarak getirilmesi gerekir. Kadınlar ise bunu söylerken seslerini yükseltmezler.

İkincisi: Bayrama çıkmadan önce tek sayılarda hurma yer, çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Ramazan bayramında böyle yapardı.

Üçüncüsü: Erkekler en güzel elbiselerini giyerler, kadınlar ise bayrama çıktıklarında süslü ve güzel elbiselerini giymezler. Çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: (normal elbiseleriyle çıksınlar) kadınların koku sürünerek veya açık saçık bir şekilde çıkmaları haramdır.

Dördüncüsü: Bazı alimler, bayram günlerinde yıkanmanın mustehap olduğunu söylemişler. Çünkü bu durum bir takım seleften rivayet edilmiştir. Cuma günü insanlar toplandığı için yıkanmanın meşru olduğu gibi aynı şekilde bayram için de meşrudur.

Beşincisi: Bayram namazı'dır. İslam alimleri, bayram namazın meşruiyetine icma' etmişler. Bazıları

ise sünnet olduğunu söylemişler. Diğerleri ise Farzı kifayet olduğunu söylemişler. Bazıları ise farzı ayın olduğunu söylemişler. Farz olduğunu söyleyenlerin kanıtı ise Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem ergenlik çağına eren veya ermek üzere olan kızların bile çıkmasını emretmiştir. Ancak adetli kadınlar namaz kılmazlar. Çünkü adetli kadın mescide giremez. Mescitten geçebilir ama mescitte duramaz.

Tüm delillere bakıldığında; bayram namazının farz-ı ayın olduğu görüş tercih edilir. Özür dışında her erkeğe farzdır. Şeyhulislam İbn Teymiye rahimehullah ta böyle demiştir.

Bayram namazında imam; birinci rekatta a'la suresini okur, ikinci rekatta ise Ğaşiye suresini okur. Birinci rekatta veya Kaf suresini, ikinci rekatta ise Kamer suresini okur. Her iki şekilde de Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem hadisler rivayet edilmiştir.

Altıncısı: Şayet cuma namazı ile bayram namazı aynı güne denk gelirse; bayram namazı eda edilir aynı şekilde Cuma namazı da eda edilir. Ancak bayram namazında hazır bulunan isterse Cuma namazına gider ister öğlen namazı olarak kılabilir.

Yedincisi: bayram günü sünnetlerinden biride; kişi namaza geldiğinde oturur ve iki rekat namaz kılmaz. Çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem bayram namazından önce ve sonrasında da namaz kılmamıştır.

Bazı ilim ehli bayram namazına geldiği zaman iki rekat kılması gerektiğini söylüyorlar çünkü orası bir mescit olup hatta adetli kadınlar bu mescitten engellenmişler. Ayrıca "biriniz bir mescide girdiğinde iki rekat namaz kılmadan oturmasın" hadisin genel anlamı gereğince iki rekat kılmak gerekir. Demişlerdir. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem iki rekat kılmaması ise bayram namazın başladığı içindir.

Sonuç olarak diğer mescitlerde tehiyatul mescit namazı sünnet olduğu gibi bayram gününde de sünnettir. Şayet Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem bayram günü tehiyatul mescit kılmadığı için tehiyatul mescit yoktur dersek, aynı şekilde Cuma günü de tehiyatul mescit yoktur demek zorunda kalırız. Çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Cuma günü mescide geldiği zaman hutbe verir ve sonra iki rekat kılardı ve daha sonra çıkardı sünnetleri de evde kılardı. Böylece cumadan önce

ve sonra hiç namaz kılmamış görünür ama gerçek öyle değildir.

Tercihli olan görüş bayram namazın kılındığı yerde de tehiyatul mescit namazı kılınır. Bununla birlikte ihtilafı bir konu olduğu için kimse kimseyi eleştirmez. Delil çok açık olmadığı müddetçe kimse kimseyi suçlamaz. İsteyen kılar isteyen kılmaz.

Sekizincisi: Ramazan bayramının hükümlerinden biride; Fitir sadakasıdır. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem bu sadakanın bayram namazından önce verilmesini emretmiştir. Bununla birlikte bayramdan bir veya iki gün önce de sadakayı çıkarmak mümkündür. Nitekim İbn Ömer radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: (Fitir sadakasını bayramdan önce bir veya iki gün önce verirlerdi) şayet bu sadaka bayramdan sonra verilirse; ibn Abbas hadisinde belirtildiği gibi; fitir sadakası olarak sayılmaz ancak normal bir sadaka olarak kabul edilir. Fitir sadakasını bayramdan sonraya geciktirmek haramdır. Şayet mazeretsiz bir şekilde geciktirirse geçersiz olur. Ama yolculuk veya yokluk veya ailsesinin vereceğini zannedip onlara itimat eder ancak verilmediğini öğrenirse vb. gibi bir mazeretten dolayı geciktirilmişse müsait olduğu zaman sadakayı verir. Namazdan sonra olsa bile mazeretli olduğu için bunda sakınca yoktur.

Dokuzuncusu: İnsanlar birbirlerinin bayramını kutlarlar. Ancak bu kutlamalarda mahrem olmayan kadınlarla tokalaşmaktan sakınmak gerekir.

Bazı insanlar kadınlarla tokalaşmayan insanları hor görürler ancak bu durumda yanlış yapan onlar olur tokalaşmayan değil. Ancak bunu güzel bir şekilde açıklaması gerekir ve ilim ehlinde sormalarını sağlaması gerekir. Atalara uymak haramı helal kılmaya neden olmamasını gerektiğini izah etmek gerekir. onlara şu ayeti okuyarak konuyu açıklaması gerekir.: " İşte böyle, biz senden önce hiçbir memlekete bir uyarıcı göndermedik ki, oranın şımarık zenginleri, "Şüphesiz ki biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk. Biz de elbette onların izlerinden gitmekteyiz" demiş olmasınlar."[\[1\]](#) Bazı insanlar bayramlarda kabirleri ziyaret etmeyi adet edinmişler. Ancak kabirdekiler, bu kutlamaya ihtiyaçları yoktur. Çünkü onlar ne oruç tutmuş nede geceleri namaz kılmışlar.

Zira kabir ziyareti bayram, cuma veya her hangi bir güne özel bir durum değildir. Rasulullah

sallallahu aleyhi vesellem bir defasında geceleyin ziyaret etmiştir. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: "Kabirleri ziyaret ediniz çünkü onlar size ahireti hatırlatır" [2]

Kabir ziyareti ibadetlerdendir. İbadetler şeriata mutabık olmazsa meşru olmaz. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem kabir ziyaretini bayram gününe tahsis etmemiştir. Bizde bunu yapmamamız gerekir.

Onuncusu: erkeklerin birbirleriyle tokalaşıp birbirlerine sarılmalarıdır. Bunda bir sakınca yoktur.

Onbirincisi: bayram namazına giden kimse dönerken farklı bir yoldan eve dönmesidir. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'e ittiba açısından bu uygulama sünnettir. Bu sünnet Cuma günü veya diğer namazlar için sünnet olmayıp bu sadece bayram namazı için geçerlidir. [3]

En iyisini Allah bilir.

[1] Zuhruf ,23

[2] Muslim

[3] Kısaltılarak Mecmu fetava İbn Useymin 16/216-223